

Notat

MILJØMINISTERIET

By- og Landskabsstyrelsen

Jura
J.nr. BLS-300-00016
Ref. LISVI
Den 11. september 2009

Hovedindholdet af forslaget til lov om Natur- og miljøklagenævnet og forslag til lov om ændring af lov om naturbeskyttelse, lov om miljøbeskyttelse og forskellige andre love (Konsekvenser af lov om Natur- og miljøklagenævnet)

Ved de to lovforslag sammenlægges Naturklagenævnet og Miljøklagenævnet, således at alle sager på natur- og miljøområdet fremover behandles af det nye Natur- og miljøklagenævn.

1. Kombinationsnævnet

Lovforslagene lægger op til etablering af et såkaldt kombinationsnævn. Derved sikres bevaring af både sagkyndig viden og lægmands- og dommermedvirken i klagesagsbehandlingen.

Med kombinationsnævnet opnås fleksibilitet og fokus på den mest hensigtsmæssige og effektive sagsbehandling, der varetager hensynet til borgerens retssikkerhed. Modellen med kombinationsnævnet indebærer, at nævnet har to forskellige sammensætninger:

- 1) "Den sagkyndige sammensætning", hvor nævnet sammensættes med formanden og et antal beskikkede sagkyndige medlemmer (svarende til Miljøklagenævnet).
- 2) "Den læge sammensætning", hvor nævnet sammensættes med formanden og syv medlemmer udpeget af Folketinget og to højesteretsdommere (svarende til Naturklagenævnet).

2. Indstillingsret

De sagkyndige medlemmer af nævnet beskikkes af miljøministeren. I dag udpeger formanden for Miljøklagenævnet to eller fire beskikkede sagkyndige til behandlingen af en sag afhængigt af behovet for sagkundskab. Formanden udpeger en eller to fra en liste, hvis medlemmer er indstillet af erhvervsorganisationer og et tilsvarende antal fra en liste, hvis medlemmer er indstillet af Miljøstyrelsen efter høring af en række grønne organisationer. For at skabe større ligestilling mellem erhvervsorganisationerne og de grønne organisationer foreslås det, at der fremover kun skal være én liste, hvortil både erhvervsorganisationerne og de grønne organisationer indstiller medlemmer. Formanden kan efter forslaget udpege et andet antal sagkyndige end to eller fire afhængigt af behovet for sagkundskab i den enkelte sag, men det vurderes, at der normalt vil være behov for mindst to og ikke flere end fire sagkyndige. Det fastholdes, at de beskikkede medlemmer af nævnet udpeges på grund af deres faglighed og ikke som interesserepræsentanter. For at sikre, at der bliver den nødvendige forskellige miljøfaglige og kommunale sagkundskab at trække på, foreslås det, at styrelserne under Miljøministeriet får ret til at supplere indstillingerne.

3. Sagsfordeling

Udgangspunktet er, at den eksisterende sagsfordeling videreføres, således at nævnet som udgangspunkt sammensættes med sagkyndige i de sager, der i dag behandles af Miljøklagenævnet, og med læge medlemmer og dommere i de sager, hvor Naturklagenævnet i dag har kompetencen. På nogle områder er det dog fundet hensigtsmæssigt at justere den fordeling af sager, der er i dag. Det foreslås således, at alle sager efter miljøskadeloven og visse VVM-sager flyttes til nævnet med den sagkyndige sammensætning, idet der i de nævnte sager hovedsageligt indgår teknisk komplicerede spørgsmål. Omvendt foreslås alle sager efter miljømålsloven, alle sager om ekspropriation og alle sager efter vandforsyningsloven, bortset fra miljøskadesager, flyttet til den læge sammen-

sætning af nævnet. Sager efter vandløbsloven, der i dag kan påklages til miljøministeren (By- og Landskabsstyrelsen), foreslås ligeledes at kunne påklages til den læge sammensætning af nævnet.

4. Formandskompetence

Formanden træffer i dag afgørelse på nævnets vegne i størstedelen af de sager, der indbringes for de to nævn. Lovforslaget lægger op til, at denne praksis videreføres i det nye nævn, og at formandskompetencen udvides til også at omfatte sager efter de få love, hvor formandskompetencen i dag mangler. Formanden gives endvidere kompetence til i særlige tilfælde at flytte en sag fra den ene nævnssammensætning til den anden, hvis sagen efter formandens skøn er bedre egnet til behandling af nævnet med den anden sammensætning. I ganske særlige tilfælde kan formanden endvidere beslutte, at en sag skal afgøres af nævnet med både den sagkyndige og den læge sammensætning. Den foreslåede bestemmelse herom sigter på ekstraordinære sager, som både rummer elementer af almen, samfundsmæssig karakter og tekniske problemstillinger. Et eksempel kunne være udvidelse eller etablering af en stor lufthavn med væsentlige spørgsmål om anlæggets placering tillige med omfattende vilkårsfastsættelse for anlæggets godkendelse.

Blandt de sagkyndige medlemmer af nævnet nedsættes visitationsudvalg. Formanden orienterer visitationsudvalgene og den læge sammensætning af nævnet om, hvilke sager formanden har visiteret til formandsafgørelse henholdsvis til behandling af nævnet med en anden sammensætning end den i lovgivningen forudsatte. Visitationsudvalget henholdsvis nævnet med den læge sammensætning kan forlange, at en sag, som formanden har visiteret til formandsafgørelse, skal undergives en egentlig nævnsbehandling, og at sager, som formanden har visiteret til afgørelse af nævnet med en anden sammensætning end den i lovgivningen forudsatte, ikke afgøres uden medvirken af sagkyndige henholdsvis ikke afgøres uden medvirken af nævnet med den læge sammensætning. Med henblik på øget effektivitet og kortere sagsbehandlingstider foreslås det dog, at formanden kan behandle og afgøre ukomplicerede sager og sager, hvis afgørelse alene beror på en juridisk vurdering, og først efterfølgende orientere visitationsudvalget henholdsvis nævnet med den læge sammensætning om sagen.

5. Klagegebyr

I dag opkræves der ikke gebyr i sager ved Miljøklagenævnet. Ved behandling af visse vandløbssager opkræves store gebyrer. Det foreslås, at der indføres et ensartet klagegebyr i forhold til alle klagesager. Visse sagskategorier vil dog blive undtaget fra klagegebyr. Det gælder f.eks. de eksisterende undtagelser fra betaling af gebyr til Naturklagenævnet (ekspropriationssager, frednings-sager m.v.).